

Анорбоев Амириддин Улуғбек ўғли

Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва
коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги Юридик бўлим бош
юрисконсулти, фалсафа фанлари доктори (PhD)

ЗАМОНАВИЙ ЖАМИЯТДА АХБОРОТ ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШДА ДАВЛАТ ОРГАНЛАРИНИНГ ЎРНИ

Анорбоев Амириддин Улуғбек ўғли

Доктор философии (PhD), главный юрисконсульт, юридического отдела
Министерства по развитию информационных технологий и коммуникаций
Республики Узбекистан

РОЛЬ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ОРГАНОВ В ОБЕСПЕЧЕНИИ ИНФОРМАЦИОННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ

Anorboev Amiriddin

Deputy Head of the Department of the Ministry of Information Technologies and
Communications of the Republic of Uzbekistan, doctor of Philosophy (PhD)

THE ROLE OF GOVERNMENT AGENCIES IN ENSURING INFORMATION SECURITY IN MODERN SOCIETY

Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунчилигига асосан давлат халқ иродасини ифода этиб, унинг манфаатларига хизмат қилади. Давлат органлари ва мансабдор шахслар жамият ва фуқаролар олдида масъулдирлар. Айниқса, бугунги ахборот жамиятида ахборот-коммуникация технологиялари иқтисодиётнинг ҳар бир соҳаси ва тармоғига кириб бораётган бир пайтда ушбу тармоқ ва соҳаларда ахборот хавфсизлигини таъминлашга бўлган талаб ҳам кучаймоқда. Ахборот хавфсизлигининг таъминланиши олиб борилаётган ислохотларнинг кейинги ривожига, айниқса, уларнинг республика ривожига тўсиқ бўлаётган шахслардан муҳофаза этишга бевосита таъсир қилади. Бунда давлат органлари Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунчилигига асосан, мамлакатимизда ахборот ва киберхавфсизликни таъминлайди. Статистик маълумотларга қараганда, дунёда ҳар 14 сонияда битта кибержиноятнинг содир этилиши давлат органларининг давлат номидан лозим даражада киберхавфсизлик ва ахборот хавфсизлигини таъминлаш юзасидан масъулияти юксак даражада эканлигини ифода этади.

Ўтган вақт давомида мамлакатимизда ахборот хавфсизлиги йўналишида давлат органларининг вазифа ва функцияларини белгиловчи бир қатор қонунчилик ҳужжатлари қабул қилиниб, улар орқали мавжуд “ҳуқуқий бўшлиқ” тўлдирилди, юзага келиши мумкин бўлган салбий ҳолатларнинг олдини олишга ва уларнинг профилактикасини таъминлашга ихтисослашган бир қатор давлат органлари ва идоралари ташкил этилди, хусусан:

миллий ахборот макони ва оммавий коммуникациялар воситалари фаолиятининг, шу жумладан, замонавий ахборот-коммуникация технологиялари, сунъий йўлдош тизимлари, глобал интернет тармоғи, ахборотни узатиш ва тарқатишнинг бошқа электрон воситаларининг ҳамда матбаа маҳсулотларининг тизимли мониторингини олиб бориш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 24 ноябрдаги “Оммавий коммуникациялар соҳасида бошқарув тузилмасини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 555-сонли қарори билан “Оммавий коммуникациялар соҳасида мониторинг маркази” давлат муассасаси ташкил этилди ҳамда унинг вазифа ва функциялари белгилаб қўйилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 4 февралдаги “Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигини ташкил этиш тўғрисида”ги ПФ-4702-сонли Фармони билан Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги ташкил қилиниб, у алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари соҳасидаги ваколатли орган этиб белгиланди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 21 ноябрдаги “Ахборот технологиялари ва коммуникацияларининг жорий этилишини назорат қилиш, уларни ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПК-4024-сонли қарорига асосан Ўзбекистон Республикаси Ахборотлаштириш ва телекоммуникациялар соҳасида назорат бўйича давлат инспекцияси ташкил этилиб, алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари, даврий босма нашрларни тарқатиш соҳасида қонун ҳужжатлари, норматив ҳужжатлар ва давлат стандартлари талабларига риоя қилиниши устидан давлат назоратини амалга ошириш ушбу Давлат инспекциясининг вазифаларидан бири этиб белгиланди.

Шунингдек, ушбу қарор билан ахборот хавфсизлигига ҳозирги вақтдаги таҳдидлар тўғрисидаги маълумотларни йиғиш, таҳлил қилиш ва тўплаш, давлат органлари ва ташкилотлари ахборот тизимлари, ресурслари ва маълумотлар базаларига ноқонуний кириб олиш ҳолатларининг олдини олишни таъминлайдиган самарали ташкилий ва дастурий-техник ечимларни тезкор қабул қилиш бўйича тавсиялар ва таклифлар ишлаб чиқиш вазифалари мазкур қарор билан ташкил этилган “Техник кўмаклашиш маркази” давлат унитар корхонасининг вазифаларидан бири этиб белгилаб қўйилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 14 сентябрдаги “Ахборот технологиялари ва коммуникацияларининг жорий этилишини назорат қилиш, уларни ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4452-сонли қарорига асосан Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати киберхавфсизликни тартибга солиш соҳасида ваколатли орган ҳисобланиши белгиланиб, “Техник кўмаклашиш маркази” давлат унитар корхонаси ДХХга ўтказилиб, унинг номи “Киберхавфсизлик маркази” этиб белгиланди.

Болаларни уларнинг соғлиғига зарар етказувчи ахборотдан ҳимоя қилиш соҳасидаги ягона давлат сиёсатини амалга ошириш мақсадида Ўзбекистон Республикасининг “Болаларни уларнинг соғлиғига зарар етказувчи ахборотдан ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Қонун қабул қилиниб, унга мувофiq Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги болаларни уларнинг соғлиғига зарар етказувчи ахборотдан ҳимоя қилиш соҳасидаги махсус ваколатли давлат органи этиб белгилаб қўйилди.

Бундан ташқари, амалдаги қонунчилик ҳужжатлари билан бир қатор давлат органлари ва идораларининг ахборот хавфсизлигини таъминлаш борасидаги вазифа ва функциялари белгилаб қўйилган бўлиб, ўтган вақт давомида мамлакатимизда ахборот хавфсизлигини таъминлашга оид норматив-ҳуқуқий база яратилди.

Ахборот хавфсизлигини таъминлашда давлат органларининг фаолиятида қатор муаммоларнинг мавжудлиги олиб борилаётган ислохотларнинг кейинги ривожига салбий таъсир кўрсатмоқда, жумладан: мавжуд қонунчиликка асосан, ахборот хавфсизлигини молиялаштиришда тизимлилик ва ягоналик мавжуд эмас, мисол учун:

Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 24 ноябрдаги “Оммавий коммуникациялар соҳасида бошқарув тузилмасини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 555-сонли қарорига асосан оммавий коммуникациялар соҳасида мониторинг маркази фаолиятини молиялаштириш Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги ва Ўзбекистон Республикасининг Молия вазирлиги билан келишган ҳолда Ўзбекистон Республикасининг Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан тасдиқланадиган смета доирасида Ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш жамғармаси маблағлари, шу жумладан, алоқа ва ахборотлаштириш соҳасида фаолиятни амалга ошириш ҳуқуқини берадиган лицензиялар берилиши учун давлат божлари тўлашдан тушадиган ҳамда мониторинг ва назорат органларини сақлаб туришга йўналтириладиган маблағлар ҳисобига амалга оширилади;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 14 сентябрдаги “Ахборот технологиялари ва коммуникацияларининг жорий этилишини назорат қилиш, уларни ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштиришга оид

қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4452-сонли қарорига асосан Ўзбекистон Республикаси Ахборотлаштириш ва телекоммуникациялар соҳасида назорат бўйича давлат инспекцияси, “Киберхавфсизлик маркази” давлат унитар корхонаси, Ахборот технологиялари ва ахборот ресурсларини ривожлантириш марказининг жорий таъминоти (иш ҳақининг амалдаги тартиби, давлат устамалари ва қўшимчаларни сақлаб қолган ҳолда), моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ҳамда уларнинг ходимлари меҳнатини қўшимча моддий рағбатлантириш бўйича харажатларни молиялаштириш Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигининг Ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш жамғармаси маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

Ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш жамғармаси эса Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 28 апрелдаги “Рақамли иқтисодиёт ва электрон ҳукуматни кенг жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4699-сонли қарорихамда Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 19 декабрдаги “Ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш жамғармасини янада ривожлантириш ва унинг маблағларидан самарали фойдаланиш тўғрисида”ги 356-сонли қарорига асосан Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги тизимидаги ташкилот ҳисобланади ва ушбу жамғармани молиялаштириш Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги тизимидаги ташкилотнинг фаолият натижалари асосида амалга оширилади.

Мазкур ҳолатда ахборот хавфсизлигини таъминлашга масъул бўлган органларнинг молиявий томондан иккинчи органга боғлиқлиги олиб борилаётган ислохотларнинг самарасига таъсир этмай қолмайди.

Иккинчидан, Ўзбекистон Республикасининг “Ахборотлаштириш тўғрисида”ги Қонунига ва у асосида қабул қилинган амалдаги қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ ахборотлаштириш соҳасида махсус ваколатли орган Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги ҳисобланади ва унинг ахборотлаштириш соҳасидаги ваколатига киберхавфсизлик, ахборот хавфсизлиги ҳам киради. Бироқ юқоридаги қонуности ҳужжатлари билан киберхавфсизлик соҳасини тартибга солиш ваколати Давлат хавфсизлик хизматининг ваколатига, ахборот хавфсизлигини назорат қилиш ва мониторинг қилиш Ўзкомназорат ва Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги ҳамда унинг ҳузуридаги Оммавий коммуникациялар мониторингига ҳам тегишлидир.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2003 йил 9 декабрдаги “Республика Давлат бошқаруви органлари тизимини такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-3358-сонли Фармонида мувофиқ республика давлат

бошқаруви органлари рўйхати тасдиқланиши билан бир вақтнинг ўзида республика давлат бошқаруви органларининг вазифалари белгиланган бўлиб, унга кўра, Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари ҳамда бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар амалда рўёбга чиқарилишини, уларнинг ижроси устидан таъсирчан назорат амалга оширилишини таъминлаш, ташқи ва ички сиёсатни амалга ошириш, давлатнинг ташқи ва ички хавфсизлигини таъминлаш республика давлат бошқаруви органларининг асосий вазифаларидан бири этиб белгиланган. Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги республика давлат бошқаруви органлари рўйхатига киритилганлигини инобатга олиб, Республика давлат бошқаруви органларининг вазифалари амалда тўлиқ ижро этилиши ва соҳа ягона ваколатли орган томонидан бошқарилиши зарурлиги ҳамда қуйи турувчи қонунчилик ҳужжатларини юқори турувчи қонунчилик ҳужжатларига мослаштиришнинг мақсадга мувофиқлиги сабабли амалдаги қонун ҳужжатларини “Ахборотлаштириш тўғрисида”ги Қонундан келиб чиқиб, ахборот ва киберхавфсизлик соҳасида ваколатли органларнинг вазифа ва функцияларини қайта кўриб чиқиш ва махсус ваколатли органга барча ваколатларни тўлиқ ўтказган ҳолда ушбу соҳада ҳам маъмурий ислохотларни амалга ошириш орқали махсус ваколатли орган бошчилигида ислохотларни тизимлаштирадиган механизмини йўлга қўйиш муҳим вазифа саналади.

Учинчидан, Ўзбекистон Республикасининг “Ахборотлаштириш тўғрисида”ги Қонунига асосан, ахборотлаштириш махсус ваколатли органдан ташқари Вазирлар Маҳкамаси томонидан ҳам амалга оширилиши белгиланган ҳолда унинг ваколатлари мазкур Қонунда белгиланмаганлиги, бироқ Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 14 сентябрдаги “Ахборот технологиялари ва коммуникацияларининг жорий этилишини назорат қилиш, уларни ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштиришга оид қўшимча чоратadbирлар тўғрисида”ги ПҚ-4452-сонли қарорига асосан киберхавфсизлик соҳасини тартибга солиш ваколати ДХХга берилганлиги сабабли киберхавфсизлик ва ахборот хавфсизлигини тартибга солиш борасида ягона тартиб мавжуд эмас. Мазкур ҳолат эса баъзи ҳолатларда давлат органлари ва ташкилотларининг бу соҳада турлича тизимли эмас, балки ислохотлар амалга оширишига олиб келмоқда.

Бундай ҳолатда Ўзбекистон Республикасининг “Ахборотлаштириш тўғрисида”ги Қонунда Вазирлар Маҳкамаси ва ДХХнинг ваколатларини аниқ белгилаб қўйиш лозим.

Тўртинчидан, ахборот ва киберхавфсизлик соҳасида шахсларнинг маъмурий ва жиноий жавобгарлиги ҳамда уларни кўриб чиқишга оид ягона амалиётнинг мавжуд эмаслиги бу борада ислохотларнинг қайта кўриб чиқилишига сабаб бўлмоқда.

Маълумот учун айтиб ўтиш керакки, Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодекси 345-моддасига асосан, Жиноят кодексининг 103-моддаси ўзини-ўзи ўлдириш даражасига етказиш, 103¹-модда ўзини-ўзи ўлдиришга ундаш, 141¹-модда шахсий ҳаёт дахлсизлигини бузиш, 141²-модда шахсга доир маълумотлар тўғрисидаги қонунчиликни бузиш, 143-модда хат-ёзишмалар, телефонда сўзлашув, телеграф хабарлари ёки бошқа хабарларнинг сир сақланиши тартибини бузиш, 149-модда муаллифлик ёки ихтирочилик ҳуқуқларини бузиш жиноятини тергов қилиш ваколатли прокуратура органларининг ваколатига, Жиноят кодексининг 158-моддаси Ўзбекистон Республикаси Президентига тажовуз қилиш жиноятини тергов қилиш Давлат хавфсизлик хизмати, Жиноят кодексининг 168-моддаси фирибгарлик, 169-модда ўғрилик, 244-модда оммавий тартибсизликлар, 278-модда қимор ва таваккалчиликка асосланган бошқа ўйинларни ташкил этиш ҳамда ўтказиш, 278⁷-модда телекоммуникация тармоғидан қонунга хилоф равишда (рухсатсиз) фойдаланиш жиноятларини тергов қилиш ваколати ички ишлар органларига берилган ҳолда, қолган кибержиноятлар ёки ахборот-коммуникация технологиялари соҳасига оид жиноятларни тергов қилиш ваколатли қайси идорага тегишли эканлиги аниқ белгилаб қўйилмаганлиги, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 151-моддаси рухсатсиз радиоузаткич шохобчаси ўрнатиш ва (ёки) ундан фойдаланиш, шунингдек, абонентлик қурилмасини электр алоқа тармоқларига улаш, 152-модда радиоэлектрон воситалар ва юқори частотали қурилмалардан фойдаланиш тартибини бузиш, 153-модда алоқа хизматининг сифатига доир нормалар ва давлат стандартларини бузиш, 156-модда автомат телефонларни шикастлантириш маъмурий ҳуқуқбузарликларни кўриб чиқиш ваколати МЖТКнинг 263-моддасига асосан, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигининг Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари соҳасида назорат бўйича давлат инспекцияси органларининг ваколатига тегишли. Бироқ ушбу органлар Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 21 ноябрдаги “Ахборот технологиялари ва коммуникацияларининг жорий этилишини назорат қилиш, уларни ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштириш чоратадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4024-сонли қарорига асосан 2018 йилдаёқ тугатилган.

Ўзбекистон Республикасининг МЖТКнинг 46¹-моддаси шахсий ҳаёт дахлсизлигини бузиш, 46²-модда - Шахсга доир маълумотлар тўғрисидаги қонунчиликни бузиш, 155-модда - Ахборотдан фойдаланиш қоидаларини бузиш, 155¹-модда. Компьютер тизимидан фойдаланиш қоидаларини бузиш, 155²-модда. Телекоммуникация тармоғидан қонунга хилоф равишда (рухсатсиз) фойдаланиш маъмурий ҳуқуқбузарликларини кўриб чиқиш ваколати жиноят судларига тегишли. Бироқ Ўзбекистон Республикаси

Президентининг 2018 йил 21 ноябрдаги юқорида қайд этилган қарорига асосан ахборотлаштириш ва телекоммуникациялар соҳасидаги умумий назорат Ахборотлаштириш ва телекоммуникациялар соҳасида назорат бўйича давлат инспекцияси томонидан амалга оширилади.

Мазкур ҳолатда ахборот хавфсизлиги ва киберхавфсизликка қарши маъмурий ҳуқуқбузарликлар билан жиноятларнинг ўзаро бир-бири билан боғлиқлиги, маъмурий ҳуқуқбузарликларнинг оғирроқ санкцияланувчи қисми жиноят ҳисобланишини эътиборга олсак, бир-бири билан техник жиҳатдан боғлиқ бўлган ижтимоий хавфли қилмишларни турли органлар томонидан кўриб чиқилиши ҳуқуқбузарликлар ва жиноятларни кўриб чиқишда турлича амалиётнинг шаклланишига, энг ачинарлиси, тугатилган органнинг ваколатига оид масалалар бўйича маъмурий ҳуқуқбузарликлар лозим даражада кўриб чиқилмаётганлиги латент жиноятчиликнинг кўпайишига сабаб бўлмоқда.

Мазкур ҳолатда юқорида берган таклифларнинг ривож асносида ахборот хавфсизлиги ва киберхавфсизликка қарши бўлган маъмурий ҳуқуқбузарликлар ва жиноятларни кўриб чиқиш ваколатини қайта кўриб чиқиш, уларнинг кўриб чиқилишини ўзаро тизимлаштирган ҳолда ягона органга бу борадаги ишларни кўриб чиқиш ваколатини бериш ҳамда амалдаги қонунчилик ҳужжатлари ўртасидаги ўзаро тафовутни бекор қилиш таклиф этилади.

Бешинчидан, миллий ахборот макони ва оммавий коммуникация воситалари фаолияти, шу жумладан, замонавий ахборот-коммуникация технологиялари, сунъий йўлдош тизимлари, глобал интернет тармоғи, ахборотни узатиш ва тарқатишнинг бошқа электрон воситалари, шунингдек, босма маҳсулотлар мониторинги натижаларини кўриб чиқиш ва ишчи орган томонидан тақдим этиладиган мониторинг материалларини оммавий коммуникация воситаларида тарқатиладиган ахборот материалларининг ахборот соҳасида шахс, жамият ва давлатнинг манфаатларини ҳимоя қилишни таъминлашга, фуқароларнинг ижтимоий онгига бузғунчи салбий ахборот-руҳий таъсирнинг олдини олишга, миллий-маданий анъаналар ва меросни сақлаб қолиш ва уларнинг узвийлигини таъминлашга йўналтирилган республика қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқлиги юзасидан экспертизадан ўтказиш ваколати Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 5 августдаги 228-сонли қарори билан тасдиқланган “Ахборот ва оммавий коммуникациялар соҳасидаги эксперт комиссияси тўғрисида”ги Низомга асосан Ахборот ва оммавий коммуникациялар соҳасидаги эксперт комиссиясига берилган.

Идоралараро коллегиял органларга давлат-ҳокимият ваколатларини бериш, амалий аҳамиятга эга бўлмаган, шунингдек, давлат бошқарувида, давлат органлари ва ташкилотлари фаолиятида бюрократизм, сансалорлик ва бошқа маъмурий тўсиқларнинг юзага келишига сабаб бўладиган идоралараро коллегиял органларни ташкил этиш ва уларнинг фаолият

юритиши, идоралараро коллегиял органларга давлат органлари вазифа ва функцияларининг ўрнини эгаллашга, қабул қилинаётган қарорлар ва аниқ натижаларга эришиш учун жавобгарликнинг сусайишига олиб келувчи такрорловчи ва параллел функцияларни юклаш, идоралараро коллегиял органлар ишига уларнинг фаолият соҳасига бевосита алоқаси бўлмаган давлат органлари ва ташкилотларини жалб этиш Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 28 августдаги “Идоралараро коллегиял органларни тубдан қисқартириш ва янада оптималлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-5527-сонли Фармонида асосан тақиқланади.

Мазкур ҳолатда амалдаги қонунчилик ҳужжатлари билан ахборот ва киберхавфсизлик соҳасига оид материалларнинг назорати ва экспертизаси бўйича ваколатли органларнинг мавжудлиги ҳамда Ахборот ва оммавий коммуникациялар соҳасидаги эксперт комиссиясига амалдаги қонунчилик ҳужжатларига асосан тегишли давлат органларининг функция ва ваколатларига тегишли вазифаларнинг юкланганлиги такрорловчи маъмурий тартиб-таомилларнинг вужудга келишига ва олиб борилаётган ва амалга оширилаётган ислохотларнинг кейинги ижросига салбий таъсир этмоқда.

Хусусан, коллегиял орган қарорларига зид таклиф берган ваколатли орган фаолиятига оид тегишли қарорнинг унга юборилиши натижасида ушбу қарорларнинг ижроси самарали бўлишини кафолатламайдиган ҳолатлар мавжуд.

Шу сабабдан ҳам Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 28 августдаги “Идоралараро коллегиял органларни тубдан қисқартириш ва янада оптималлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-5527-сонли Фармони талабларидан келиб чиқиб, Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 5 августдаги 228-сонли қарори билан тасдиқланган “Ахборот ва оммавий коммуникациялар соҳасидаги эксперт комиссияси тўғрисида”ги Низомга асосан Ахборот ва оммавий коммуникациялар соҳасидаги эксперт комиссиясининг ваколатларини тегишли ваколатли органларга ўтказган ҳолда тугатиш ва ваколатли органларнинг масъулиятини ошириш чораларини кўриш мақсадга мувофиқдир.

Хулоса ўрнида айтишимиз керакки, замонавий жамиятда ахборот хавфсизлигини таъминлашда давлат органларининг роли ва ўрнини оширишнинг ягона йўли ушбу соҳада ягона технологик ва ҳуқуқий сиёсат юритишдир. Шу жиҳатдан ҳам юқорида берилган таклифларнинг қабул қилинишини давр талаби деб ҳисоблаймиз.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 24 ноябрдаги “Оммавий коммуникациялар соҳасида бошқарув тузилмасини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 555-сонли қарори // lex.uz – Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 4 февралдаги “Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигини ташкил этиш тўғрисида”ги ПФ-4702-сонли Фармони // lex.uz – Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 21 ноябрдаги “Ахборот технологиялари ва коммуникацияларининг жорий этилишини назорат қилиш, уларни ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4024-сонли қарори // lex.uz – Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси.

4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 14 сентябрдаги “Ахборот технологиялари ва коммуникацияларининг жорий этилишини назорат қилиш, уларни ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4452-сонли қарори // lex.uz – Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси.

5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 28 апрелдаги “Рақамли иқтисодиёт ва электрон ҳукуматни кенг жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4699-сонли қарори // lex.uz – Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси.

6. 2012 йил 19 декабрдаги Вазирлар Маҳкамасининг “Ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш жамғармасини янада ривожлантириш ва унинг маблағларидан самарали фойдаланиш тўғрисида”ги 356-сонли қарори // lex.uz – Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси.

7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2003 йил 9 декабрдаги “Республика давлат бошқаруви органлари тизимини такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-3358-сонли Фармони // lex.uz – Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси.

8. Ўзбекистон Республикасининг “Ахборотлаштириш тўғрисида”ги Қонуни // lex.uz – Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси.

9. Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодекси // lex.uz – Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси.

10. Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси // lex.uz – Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси.

11. Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекси // lex.uz – Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси.

12. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 28 августдаги “Идоралараро коллегиял органларни тубдан қисқартириш ва янада оптималлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-5527-сонли

Фармони // lex.uz – Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси.

13. Расулев А.К. «Совершенствование уголовно-правовых и криминологических мер борьбы с преступлениями в сфере информационных технологий и безопасности. д. ю. н.... дис». (2018): 16-18.

14. Расулев, Абдулазиз Каримович. «Криминологическая характеристика преступлений в сфере информационных (компьютерных) преступлений». Вопросы современной юриспруденции 2 (53) (2016).

15. Расулев А.К. «Повышение качества и результативности юридического образования и науки». Фан ва таълим замонавий босқичда: ислохотлар ва стратегик йўналишлар: 16–23.